

TORS DAG 12 JANUAR 1950

«8. MAI»

Kristiansund N.

Box 41

Utgiver og redaktør

Forretningsfører

Nils Vikdal

Per Kvendbø

Kontor: Fløyveien 25 — Telefon 1330

Abonnementspris kr. 12.— pr. år

Enda et oppgjørets år

Vi har meget å innvende mot denne uttalelse, som vel må sies å gi uttrykk for regjeringens syn på vårt store problem. — Statministeren taler om «dem som ikke holdt mål» — altså NS-folkene, de tusener som holdt samfunnsmaskineriet i sving i de farlige år, de andre tusener som ofret navn og rykte for den sak som de trodde på og som derved bidrog til å redde landet gjennom branningene, og alle de andre som ble på sin post i forvisningen om at de derved tjente det felles beste, for ikke å tale om de mange tusen unge, som satte livet inn i kampen mot bolsjevismen, mens «de gode nordmenn» ennå var blinde. Men statministeren taler ikke om de henved 200.000 av hans egne som arbeidet på tysk-anleggene eller de høye herrer som satt i en eller annen sen-tralkomite og beordret folk ut på tyskernes forsvarsverker. — Neida, skulle han ta dem med, da ville det ikke bli mange «rettferdige» igjen her i landet.

Det neste punkt vi vil sette fingeren på er uttalelsen om, at det hele snart er avviklet. Anei, der sitter ennå 570 kvinner og menn i fengsler og leirer, for det meste nedbrutte mennesker uten sjanser i livet, og omkring dem samler seg alle de pårørende, som går for lut og kaldt vann. Det er et problem, som regjeringen lar ligge til tross for at enkelte av dens medlemmer vet hva en konsentrasjonsleir er og bærer helteglorien om sin panne etter kortere eller noe lengere opphold der. Vi vil derfor i det år som kommer med stadig stigende styrke kreve, at

Så er vi da allerede et stykke på vei inn i et nytt år, og vi spør oss selv: Skal det nu bli slutt på det opprivende og landsdeleggende rettsoppgjør, som for hver dag kaster nye og uhyggelige slagskygger over land og folk? Svaret blir betinget. Oppgjøret blir neppe helt ferdig i dette året, sier rettsapparats maskinister. Det er relativt få saker igjen, men det er hovedsakelig store og vanskelige saker — store såkalte profittsaker, som har trukket i langdrag av år-saker som oftest er skjult fra almenheten. Og så må man regne med, at året går og at det enda blir noen saker igjen til terskning i rettssmaskineriet også neste år. Imens avvikles de såkalte landsavikdelinger etter hvert og behandlingen av de resterende saker overlates til de alminnelige avdelinger for straffesaker, dog uten at unntakelseslovene settes ut av kraft. Det første resultat av dette er, at det blir knappere tider for juristene, noe som allerede merkes på arbeidsmarkedet. Etter rettsvikonjunkturen kommer nedgangen og det blir kamp om brødet. Eller som det ble sagt forleden i juristkretser, at det varer vel ikke lenge før vi får se denne annonse i dagspressen: «Jurist med laud og sykkel søker stilling. Tar hva som helst».

— Dette gjelder selvsagt ikke dem, som med hud og hår solgte seg til aktoratene og feiret billige triumfer overfor de forsvarsløse. De vil nok ha regjeringens bevåkenhet ennå en tid. Er bekymringene store i juristenes leir, later det til at Arbeiderpartiregjeringen er mer fornøyet. Med sin silkebløte stemme ga selveste statsministeren i sin nyttårstale følgende erklæring:

«De som ikke holdt mål under krigen har nu fått sitt oppgjør med samfunnet, og det alt overveiende antall av dem som er blitt dømt har alt sonet straffene sine. Fengsler og leirer avvikles og legges ned. — Mange av dem som har gjort opp med samfunnet kan vel ennå ha sine vansker å stri med, men med hjelp av alle gode krefter får vi håpe at en vinner over de vanskene».

det nå må bli slutt på elendigheten og at alle de politisk dømte løslates og bringes inn i samfunnet igjen på like vilkår med landets øvrige borgere, som delte kår med dem under okkupasjonen, men slapp å betale.

Ved hjelp av alle gode krefter, sier statsministeren, får vi håpe, at en vinner over vanskene. — Hvor er så disse gode kreftene? I departementene, i fagforeningene, i kirken, i pressen? Vi spør, fordi vi synes dem ikke. Det koster neppe statsministeren noen nattesøvn å håpe, men vi som er rammet av rettsoppgjøret og de mange som har fått fysisk eller psykisk skade for livet, vet at den fulle rettslige, sosiale og økonomiske oppreisning må bli vårt eget verk. Derfor har vi fått Forbundet for Sosial Oppreisning, og om det fylker der seg dag for dag flere og flere, som på lovens grunn i oppofrelse og arbeide vil søke å gjenopprette fem års vansker og fem års farsot over landet.

Vi vet, at vi har endel motstandere i dette arbeide. Vi vet, at disse argumenter er med svikt blant våre egne. Ja, der er svikt: Vetskrømte mennesker med pinefulle fengselsår bak seg snaker bare å skjule seg og ha fred for sine naboer resten av livet, små og store spekulanter som nok skrek opp under okkupasjonen men som nu hugger halen av og forsverger at den ikke er deres. Men disse få teller ikke. Vi vil ha åpen ferd og åpent oppgjør, og for å få det er vi tvunget til å avkle humbugen og rettssvikene. Det kommer litt etter hvert, og først da vil folket for alvor våkne, og det er med den beste del av befolkningen i fylking at vi fortsetter vår kamp for et fair oppgjør, så der kan bli fred og forlik her i landet etter ti års strid og pine.